

Dispositioner om Driftsplaner. Net, det er ikke Meninger; men Spørgsmaalet er væsentlig det, om det i Stadfæstelsesretten skal være nogen Begrændsning af Hensyn til den Net, der tilkommer Livsarvingerne, eller ikke. Medens Administrationen i Reglen er temmelig bunden, er der dog enkelte Forhold, hvor det næsten er mundgaeligt, at naar der overhovedet skal være nogen Net for Administrationen, maa der indrømmes den nogen Frihed, nogen Bevægelighed. Og hvis jeg her tør bruge Udtryk hentede fra fremmede Forhold, vil jeg sige, at i denne Justitsministeriets Afgang til at stadfæste Bestemmelser er der Noget af, hvad man i den romerske Net kalder prætorisk Myndighed, Noget af den Myndighed, som kan tilkomme den engelske Cantslerret, en vis Afgang til under Sagtagelse af overleverede Regler og Traditioner at give Retskraft til Bestemmelser, som i høi Grad kunne interessere de enkelte Familier og ikke kunne skade en levende Sjæl udenfor Familien; der kan være Tvivl, om de for meget binde de enkelte Arvinger; men bryder man uden videre Staven over den Slags Dispositioner, saa maa man f. Ex. ogsaa bryde Staven over dem i det Tilfælde, at det er selve Arvingen, der ønsker dem, med andre Ord, mine Herrer, vi befinde os her paa et Omraade, hvor jeg meget godt forstaaer de forskjellige Anskuelser, men jeg drister mig til at sige, at det var ganske mærkelige Overdrivelser, hvort min ærede Ven fra Kjøbenhavn (Brock) gjorde sig skyldig ved den Belysning, han underkastede denne Sag. Det var en, som jeg troer, han maa indrømme, uimodsigelig Overdrivelse, naar han endog vilde fremsætte Forholdet saaledes, at med Hensyn til det virkelige Fideicommiss hjemler dette Lovforslag Afgang til at løse Baandet; men de nye, disse lumste, skjulte Fideicommiss, som skulle hjemles ved den anden Passus af §. 23, skulde være saa meget forferdeligere, som der ikke engang skulde være en lignende Leilighed for de Paagjældende til at slippe ud af de nye Baand. Ja, mine Herrer, en saadan Leilighed er ikke givet paa en tilsvarende Maade; men hvorfor? Paa Grund af den meget mærkelige Omstændighed, at, naar han ikke kan faae Baandet

løst efter sin Død, saa er det, fordi der i det nye Tilfælde overhovedet ikke eksisterer noget saadant Baand, og det er jo ganske naturligt, at det Baand, som ikke er til, kan man ikke give Afgang til at løse. Hvad dernæst Baandet angaaer, førend han er kommen til at være bunden, er det soleklart, at den Bindende altid vil kunne faae Baandet løst, og hvad endelig Baandet angaaer, efterat den Bindende er død, men medens den for sin Person Bundne lever, da — ja, her vil man maaskee kunne sige, at jeg viser, at Regjeringen udover en farlig Myndighed, det kan gjerne være, — men jeg er forvisset om, at Enhver, der har haft nærmere med disse Sager at gjøre, vil vide, at idelige og idelige Spørgsmaal om Forandringer i den Art Baand, som ere lagte paa Formuer for en Generation, forekomme i Justitsministeriet. (Brock: Naar Drettelsesdocumentet hjemler det!) Net, uden Hensyn til, om Drettelsesdocumentet hjemler det. (Brock: Net!) So, uden Hensyn dertil; der møder her mangfoldige Tilfælde, hvor det vilde være et unaturligt Pedanteri, om man erklærede ikke under nogen Omstændighed at kunne gaae ind paa slige Forandringer, fordi det ikke er forudsæet i Dispositionen. Man skal ikke gjøre det letsindigt, letsærdigt, vilkaarligt; men det er umuligt at forstaae, at der aldeles ikke skulde kunne foregaae Forandringer, naar alle Vedkommende visse det. Der staaer naturligvis altid for de Paagjældende, som mene, at deres Net er krænket, Afgang til Domstolene tilbage; men man maa vel huske paa, at den, der i saadanne Tilfælde skulde kunne ville paakaanke det, er den Afdøde. Der vil jo naturligvis ikke stee Forandringer mod den Bundnes Duffer; det er den Bundne, som beder om at slippe løs, og dersom f. Ex. de Mænd, der af den Bindende ere stillede ham ved Siden, sige: Nu have Forholdene forandret sig saaledes, at vi af vor inderste Samvittighed tør sige, at, dersom Testator havde seet sin Søn saaledes, som han nu er, vilde der aldrig have været Tale om at lægge Baand paa ham, i saadanne Tilfælde kan det meget vel hændes, at der kan blive Spørgsmaal om en partiel Forandring og i visse Tilfælde